

Hantering och förvaring av kemiska produkter (Cisterner)

I Borgholms kommun har en stor mängd hushåll enskilda vattentäcker och på många ställen finns inte någon möjlighet att koppla in kommunalt vatten. Läckage av t.ex. diesel kan göra vatten otjänligt, eftersom diesel ger en kraftig smak och lukt även vid mycket små halter.

Tillstånd/anmälningsplikt

Enligt NFS 2000:4 är det anmälningspliktigt att installera cistern i mark över 1 m³ med diesel eller eldningsolja (1 kap 1 §).

Det är också anmälningspliktigt att installera cistern ovan mark mellan 1 m³ – 10 m³ med diesel eller eldningsolja (1 kap 2§) .

Inom vattenskyddsområde är det tillstånds- eller anmälningspliktigt att hantera mer än 250 liter petroleumprodukter (1 kap 3§).

Det är tillståndspliktigt att hantera mer än tre kubikmeter brandfarlig vara enligt lagen om brandfarlig vara.

Besiktning

Sen den 1 juli 2004 ska samtliga cisterner utomhus vara kontrollerade och sen den 1 juli 2006 ska samtliga cisterner inomhus vara kontrollerade. Besiktningen gäller för samtliga cisterner över 1 m³. Besiktningsprotokoll för cisterner utomhus klass 3 (eldningsolja, diesel) mellan 1 m³ – 10 m³ skickas till miljö- och byggnadsnämnden. Besiktning utförs av ett ackrediterat kontrollorgan.

Två olika cisterntyper finns;

S-cistern, mindre bra korrosionsskydd – besiktning varje 6 år

K-cistern, bra korrosionsskydd – besiktning varje 12 år

Skyddsavstånd

Enligt SÄIFS 2000:2 skall nedanstående riktlinjer uppfyllas vid placering av cisterner med klass 2b och 3 (diesel).

Tabell: Rekommenderade skyddsavstånd från cistern och från lösa behållare på öppen lagerplats

	Cisternvolym: Under 12 m ³	12-100 m ³	Över 100 m ³
Kringliggande skyddsobjekt			
1. Byggnader av obrännbart material, icke brandfarlig verksamhet	6m	9m	12m
2. Material med stor brandbelastning	9m	12m	25m
3. Byggnader av brännbart material, brandfarlig verksamhet, A-byggnad	9m	12m	25m
4. Svårutrymda lokaler, sjukhus, skolor mm, annan verksamhet med farliga ämnen	12m	25m	50m

Sekundärt skydd

Invallning av kemikalier krävs när något av följande förhållande råder:

1. I område för täktverksamhet (grus, morän, berg)
2. a) Vid förvaring av mer än 5 m³.
b) I vattenskyddsområde gäller att cistern eller lösa behållare med en sammanlagd lagrad volym som är större än 250 liter skall ha sekundärt skydd.

3. Vid förvaring närmare än 10 m till ytvatten (dike, dagvatten, sjö)
4. Vid förvaring i närhet till grundvattentäkt/brunnar*
5. Vid förvaring där uppenbar risk för läckage till mark och vatten finns, pga cisternens placering och/eller kondition.
6. Förvaring av mer än 3 m³ bensin. Invallningen skall då utformas så att ansamling av gaser inte uppkommer, t ex ventilation eller luftspalt.

* 50 meter skyddsavstånd gäller vid finsand eller sandig morän. Vid tätare jordart kan avståndet minskas och vid mer genomsläppliga jordarter kan avståndet ökas.

Det sekundära skyddet skall rymma minst hälften av lagrad vätskevolym, dock minst den största behållarens volym, och skall vara tätt och hållbart. Invallningen ska vara skyddad från nederbörd och måste vara utformat så att kontroll är möjlig.

Rörledningar skall vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd.
Rörledningar i mark skall vara utan kopplingar. Rörledning, i byggnad, får ej dras i eller under golv, utan skall förläggas väl synlig.

Övriga skyddsanordningar

Vid nybyggnation inom vattenskyddsområde ska cistern belägen i pannrum eller motsvarande i bostadshus vara placerade i avloppslöst utrymme.

Följande tekniska skyddsanordningar ska finnas vid förvaring av mer än 1 m³ kemikalier:

1. Cistern skall vara stadigt uppställd på plan yta
2. Cisternen skall vara placerad på en ej lättgenomsläpplig yta. Ytan skall vara hårdgjord (betong eller asfalt) om volymen överstiger 3 m³.
3. Cisternen skall ha påkörningsskydd eller vara placerad så att risken för påkörning elimineras.
4. Godkänt överfyllnadsskydd.

Rörledningar, ventiler, pumpar m m

Följande tekniska skyddsanordningar ska finnas:

1. Rörledningar skall placeras och utrustas så att de är skyddade mot skador genom sättningar i mark.
2. Rörledningen bör ha minst samma skyddsnivå som cisternen den är kopplad till.

Cisterner som tas ur bruk

Cisterner som tas ur bruk skall tömmas, rengöras och därefter tas bort helt. Friliggande rörledningar som t.ex. påfyllningsrör måste också tas bort så att inte kemikalier fylls på av misstag. I speciella fall kan markförlagda cisterner lämnas kvar, efter att de rengjorts och fyllts med sand. Detta kan ske efter samråd med Miljö- och Byggnadsnämnden och Räddningstjänsten.

För information om ackrediterade besiktningsföretag i regionen hänvisar vi till SWEDAC:s hemsida: www.swedac.se